

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 14 januari 2020 met nummer RvVb-A-1920-0436
in de zaak met rolnummer 1718-RvVb-0692-A

Verzoekende partij	het college van burgemeester en schepenen van de gemeente BEERSEL vertegenwoordigd door advocaat Filip DE PRETER met woonplaatskeuze op het kantoor te 1000 Brussel, Keizerslaan 3
Verwerende partij	de GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het Departement OMGEVING, afdeling Vlaams-Brabant vertegenwoordigd door advocaat Michel VAN DIEVOET met woonplaatskeuze op het kantoor te 1000 Brussel, Wolstraat 56
Tussenkomenende partij	de nv AQUAFIN vertegenwoordigd door advocaat Erika RENTMEESTERS met woonplaatskeuze op het kantoor te 9100 Sint-Niklaas, Vijfstraten 57

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partij vordert met een aangetekende brief van 15 juni 2018 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 27 april 2018.

De verwerende partij heeft aan de tussenkomenende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor het uitbreiden en het renoveren van een waterzuiveringsstation met bijkomende infrastructuur op de percelen gelegen te 1650 Beersel, Albert Denystraat 161, met als kadastrale omschrijving afdeling 5, sectie C, nummers 319A, 328L, 328M, 328N, 330B en 350.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De tussenkomenende partij verzoekt met een aangetekende brief van 31 juli 2018 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tussenkomenende partij met een beschikking van 2 oktober 2018 toe in de debatten.

De verwerende partij dient geen antwoordnota maar wel het administratief dossier in. De tussenkomenende partij dient een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partij dient een toelichtende nota in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 2 juli 2019.

Na het arrest van de Raad van State van 10 juli 2019 met nummer 245.147, waarbij onder meer de beslissing van de dienst Mer van 10 juni 2015 waarbij aan de tussenkomende partij een ontheffing wordt verleend voor het opstellen van een project-MER wordt vernietigd, worden de debatten heropend en wordt de vordering tot vernietiging, na een uitstel op de openbare zitting van 5 november 2019, behandeld op de openbare zitting van 17 december 2019.

De procespartijen verschijnen schriftelijk.

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

1.

De tussenkomende partij maakt een “ontheffingsnota MER” op. De dienst Mer verleent op 10 juni 2015 ontheffing van de verplichting om een project-MER op te stellen. De dienst Mer beslist:

“...

Zoals hoger reeds gesteld, heeft de Dienst Mer de initiële MER-ontheffingsnota ter advies voorgelegd aan de door haar geselecteerde en relevant geachte instanties. Behoudens het advies van de gemeente Beersel en het advies van het Departement Landbouw en Visserij (LV), Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling waren alle ontvangen adviezen gunstig. De instanties bevestigen hiermee dat de impact van het voorgenomen project op het milieu voldoende is beschreven en dat zij akkoord gaan met de bevindingen.

Op basis van het advies van de gemeente Beersel, het advies van het Departement Landbouw en Visserij (LV), Afdeling Duurzame Landbouwwontwikkeling en de opmerkingen van de Dienst Mer werden nog een aantal aanpassingen en aanvullingen aan de ontheffingsnota gedaan. Deze werden op onderscheidende manier in de nota opgenomen. Voor elke milieudiscipline wordt in de aangepaste MER-ontheffingsnota tot de conclusie gekomen dat er geen aanzienlijke negatieve effecten als gevolg van de realisatie van het voorgenomen project verwacht worden wanneer wordt rekening gehouden met de in de ontheffingsnota voorgestelde project geïntegreerde maatregelen.

Het opstellen van een project-MER zou de informatie, opgenomen in de aangepaste MER-ontheffingsnota niet significant verbeteren en biedt, voor wat de leefmilieuaspecten betreft, bijgevolg geen duidelijke meerwaarde in de verdere besluitvorming omtrent dit project.

Besluit

Het dossier inzake het verzoek tot ontheffing van de project-MER-plicht bevat voldoende informatie om het aspect milieu een volwaardige plaats te geven bij de besluitvorming. Bijgevolg wordt een ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een project-MER toegekend voor de uitbreiding van de RWZI Beersel.

Deze ontheffing wordt verleend voor een termijn van vier jaar.

Deze beslissing over het verzoek tot ontheffing van de project-MER-plicht dient samen met de aangepaste MER-ontheffingsnota deel uit te maken van de vergunningsaanvraag.”

2.

De tussenkomende partij diende op 5 november 2015 een aanvraag in tot het bekomen van een milieuvergunning. De deputatie van de provincie Vlaams-Brabant verleende op 17 maart 2016 een milieuvergunning voor 20 jaar. Zowel de verzoekende partij als negen omwonenden dienden hier

een beroep tegen in. De gewestelijke milieuvergunningscommissie verleende een globaal gunstig advies mits toevoeging van de volgende voorwaarden:

- De exploitant neemt alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de verkeersafwikkeling van zwaar vrachtverkeer van en naar de RWZI gebeurt via afrit 19 (Lot) van de E19, langs de Zennestraat en de Albert Denystraat.
- Het zware transport in functie van de exploitatie van de RWZI gebeurt tussen 7u en 17.30u en niet in het weekend en op zon- en feestdagen.
- De aan- en afvoer van zwaar transport bedraagt gemiddeld 21 vrachtwagens per week en maximaal 27 vrachtwagens per week.

De bevoegde Vlaamse minister verleende op 29 september 2016 de milieuvergunning met overname van de gestelde drie voorwaarden.

De verzoekende partij diende bij de Raad van State een verzoek tot vernietiging in van deze milieuvergunning en van de ontheffingsbeslissing van de dienst Mer.

3.

De tussenkommende partij dient op 1 oktober 2015 bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor "het uitbreiden en de renovatie van een waterzuiveringsstation met bijkomende infrastructuur" op de percelen gelegen te 1650 Beersel, Albert Denysstraat zn.

De verwerende partij verleent op 30 maart 2016 een stedenbouwkundige vergunning.

Met een arrest van 23 januari 2018 met nummer RvVb/A/1718/0478 vernietigt de Raad op verzoek van de verzoekende partij de vermelde beslissing van 30 maart 2016 van de verwerende partij.

De Raad stelt in dit arrest vast dat de verwerende partij geen rekening had gehouden met het ongunstige advies van de verzoekende partij en een onzorgvuldige beslissing heeft genomen die niet afdoende gemotiveerd is.

4.

De procedure wordt vervolgens door de verwerende partij hernomen met een vraag op 20 februari 2018 aan de verzoekende partij om haar opmerkingen schriftelijk mee te delen.

De verzoekende partij stelt daarop bij brief van 15 maart 2018 dat ze wenst te verwijzen naar haar ongunstig advies van 27 januari 2016 dat eerder ten onrechte niet werd betrokken in de beoordeling en ze stelt verder dat ze bijzondere aandacht vraagt voor de mobiliteitsproblematiek.

De verwerende partij beslist vervolgens op 27 april 2018:

"...

EXTERNE ADVIEZEN

...

*Op 18/11/2015 heb ik advies gevraagd aan het **College van burgemeester en schepenen van Beersel**. Dit advies werd uitgebracht op 27/01/2016 en ontvangen op 01/02/2016. Het advies is ongunstig.*

Het schepencollege van de gemeente Beersel ging op 17/02/2016 over tot een administratieve rechtzetting van agendapunt 41. Deze werd ontvangen op 22/02/2016.

Het ongunstig advies van de gemeente d.d. 27/01/2016 stelt het volgende :

1. *Geen alternatieve locatie werd onderzocht*

2. De inplanting van de nieuwe nabezinktank reduceert de afstand ten opzichte van de nabijgelegen woningen en brengt de bestaande bufferzone in het gedrang;
3. Er is een negatieve mobiliteitsimpact. Volgens de gemeente is de A. Denysstraat en de nabijgelegen woonkern niet geschikt voor zwaar verkeer. Ze stelt een alternatieve ontsluitingsroute voor via een nieuw tracé ter hoogte van de Hemelstraat en een nieuwe aansluiting op de E19 ter hoogte van het dienstencomplex.

Hierop wordt puntsgewijze gerepliceerd als volgt:

1. Uit contactname in het verleden met de gemeente blijkt meer bepaald dat de gemeente wil dat de nabezinktank en compensatie komberging zo ver mogelijk van de nabijgelegen woningen worden ingeplant en dat de gemeente een alternatieve locatie voorstelt ten noorden van de RWZI (met name kadastraal perceel 333, gelegen in een zone voor openbaar nut).

De locatie in het voorliggend aanvraagdossier is evenwel gekozen omdat alle constructies dan op de eigen terreinen van de aanvrager kunnen gebouwd worden, uitgezonderd de komberging. Het voorgestelde perceel 333 is net groot genoeg om de nabezinktank te plaatsen, maar onvoldoende om tevens een groenbuffer binnen de grenzen van het perceel te voorzien. De aanvrager zou bijgevolg perceel 333 en het aangrenzende terrein (gelegen in agrarisch gebied) moeten aankopen voor de aanleg van de nabezinktank, groenbuffer en komberging. Meer grondverwerving betekent een substantiële meerkost ten opzichte van de huidige configuratie.

Bovendien ligt de door de gemeente voorgestelde locatie lager dan het huidige maaiveld. Er zal bijgevolg meer moeten aangevuld worden waardoor dan weer extra komberging moet voorzien worden.

Los van bovenstaande argumenten zijn er eveneens hydraulische bezwaren. Door de nabezinktank achteraan de installatie te voorzien zal extra leidingwerk en een bijkomende verdeelconstructie voorzien moeten worden. Het alternatief voorgesteld door de gemeente is financieel niet te verantwoorden naar de VMM toe.

2. Er blijft minimaal een 5-meter groenscherm behouden rondom de installatie. Bovendien wordt de nabezinktank grotendeels in de grond uitgevoerd. De kuip komt 1,1 m boven het maaiveld, de ruimerbrug zal ca. 3,3 m boven het maaiveld uitkomen. Zodoende wordt het zicht op de nabezinktank afgeschermd door een groenbuffer (alleen de ruimerbrug kan hierboven uitsteken).

3. Aquafin ondersteunde het gemeentelijke voorstel van de ontsluitingsweg via Total. Het blijkt hedentendage echter dat Agentschap Wegen en Verkeer hiervoor niet de vereiste toelating wil geven.

De huidige weg is gecategoriseerd om zwaar verkeer toe te laten.

Aquafin schat een beperkte mobiliteitstoename van 10 % maar komt met wat extra marge op 15 % (toename van 3 extra transporten/week).

Ze baseert zich hiervoor op volgende gegevens :

Huidige situatie

Slibtransport: 4x/week

Septisch materiaal: 15x/week

Groenonderhoud: 0,33x/week (1,5/maand)

Chemicaliën: 0,13x/week (7/jaar)

Roostergoed etc.: 0,7x/week (2,5/maand)

TOTAAL: 20 transporten per week

Toekomstige situatie

Slibtransport: $4 \times 1,32 = 5,28x/week$ (toename slibproductie met 32%)

Septisch materiaal: 15x/week (onveranderd)
Groenonderhoud: 0,33x/week (onveranderd)
Chemicaliën: $0,13x/week * 1,44 = 0,19x/week$ (capaciteitsuitbreiding met 44%,
toename transport is proportioneel)
Roostergoed etc.: $0,7x/week * 1,44 = 1x/week$
TOTAAL: 22 transporten per week

Om voornoemde redenen wordt het ongunstig advies van de gemeente Beersel van 27/01/2016 niet bijgetreden.

In haar schrijven van 15/03/2018 met kenmerk RO/874.1/2018-1090/BD vraagt de gemeente Beersel in het bijzonder aandacht voor de mobiliteitsimpact (feitelijke uitrusting van de Albert Denysstraat, regelmatige vrachttransportbewegingen omwille van de waterzuiveringsinstallatie, gebreke aan alternatief voor de huidige ontsluiting).

Op dit schrijven wordt als weerwoord in de eerste plaats verwezen naar de bovenstaande repliek op het ongunstig advies van de gemeente van 27/01/2016 en meer bepaald naar punt 3 van de repliek.

Vervolgens dient te worden aangehaald dat in opdracht van Farys en de gemeente Beersel de Albert Denysstraat heraangelegd zal worden na de uitvoering van de renovatie van de waterzuiveringsinstallatie. De volledige straat en riolering zal hierbij opnieuw aangelegd worden.

Daarom stelt een eventuele mobiliteitsproblematiek zich enkel tijdens de renovatie van de waterzuiveringsinstallatie. Dit is echter een tijdelijke situatie waarbij Aquafin zich engageert om de veiligheidsmaatregelen te treffen die binnen haar mogelijkheden ligt. Zo werden reeds een aantal maatregelen op de eerste werfvergaderingen voorgesteld in aanwezigheid van Dhr. S. François van de technische dienst van de gemeente Beersel, nl.:

- Het voorzien van tijdelijke uitwijkstroken waar mogelijk
- Het verwijderen van de twee verkeersdrempels en tijdelijk herstellen van deze drempels
- Het verlengen van één van de verkeersdrempels met asfalt
- Op een aantal plaatsen wegfreen en heraanleggen van de asfalt
- Het voorzien van bijkomende verkeersborden met de snelheidsbeperking
- Geen toelating van stilstaand verkeer op de straat

Er werd door de aannemer op de laatste werfvergadering ook voorgesteld om éénrichtingsverkeer te voorzien. Dit diende echter nog besproken te worden met de gemeentes Beersel en Sint-Pieters-Leeuw. Deze bespreking kon niet doorgaan omwille van de schorsing van de werken.

Om voornoemde redenen worden ook de argumenten aangehaald door de gemeente in haar schrijven van 15/03/2018 niet bijgetreden.

...

MER-PLICHT

Overeenkomstig de huidige inzichten is het voorgenomen project onderworpen aan de project-milieueffectrapportageplicht volgens rubriek 10 o (Werken voor het onttrekken of kunstmatig aanvullen van grondwater Onttrekken van grondwater, met inbegrip van terugpompingen van onbehandeld en niet-verontreinigd grondwater in dezelfde watervoerende laag als het netto onttrokken debiet 2500 m^3 per dag of meer bedraagt) en 11c (Rioolwaterzuiveringsinstallaties met een capaciteit van 50000 tot 150000 IE) van Bijlage II van het Besluit van de Vlaamse Regering van 10 december 2004 houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage (het zogenaamde project-m.e.r.-besluit; B.S. 17/02/2005; herhaaldelijk gewijzigd).

Voor projecten van Bijlage II dient in principe een project-milieueffectenrapport (projectMER) opgesteld te worden. De initiatiefnemer (Aquafin NV) kan er echter voor kiezen om een "gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de project-MER-plicht" (i.e. MERontheffingsnota) in te dienen volgens de procedure van artikel 4.3.3 §3 tot §9 van het decreet algemene bepalingen inzake milieubeleid van 5 april 1995 (DABM, B.S. 03/06/1995, herhaaldelijk gewijzigd). De twee gronden voor deze ontheffing worden opgelijst in artikel 4.3.3 §4 van het DABM. Net zoals voor projecten van Bijlage I van, het project-m.e.r.-besluit is voor de projecten van Bijlage II de Dienst Milieueffectrapportagebeheer (Dienst Mer) de bevoegde overheid en beoordeelt zij de MER-ontheffingsnota op grond waarvan zij geval per geval kan beslissen of een project-MER al dan niet moet opgesteld worden.

De Dienst Mer van de afdeling Algemeen Milieu-, Natuur- en Energiebeleid ontving de ontheffingsnota, opgemaakt door Aquafin N.V., op 22/10/2014.

Ze keurde op 10/06/2015 de ontheffing goed van de verplichting tot het opstellen van een projectMER voor de uitbreiding van de RWZI Beersel.

In de ontheffingsbeslissing wordt ondermeer gesteld:

...

Uit het voorgaande, volgt dat de, milderende maatregelen die worden opgelijst op pagina's 69 tot en met 72 van de ontheffingsnota (die deel uitmaakt van het aanvraagdossier) dienen te worden nageleefd. Ze worden gekoppeld aan de afgifte van de vergunning.

...

ALGEMENE CONCLUSIE

De werken zijn in overeenstemming met de wettelijke bepalingen en zijn verenigbaar met een goede plaatselijke ruimtelijke ordening mits naleving van onderstaande voorwaarden.

BIJGEVOLG WORDT OP 27 APR 2018 HET VOLGENDE BESLIST:

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar geeft de vergunning af aan de aanvrager, die ertoe verplicht is

...

2° de volgende voorwaarden na te leven:

...

- de milderende maatregelen die worden opgelijst op pagina 69 tot en met 72 van de ontheffingsnota (die deel uitmaakt van het aanvraagdossier).

..."

Dat is de bestreden beslissing.

IV. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST EN VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

Deze werden reeds ontvankelijk bevonden in het tussenarrest van de Raad van 27 augustus 2019 met nummer RvVb-A-1819-1369. Er is geen enkele reden om hierop terug te komen.

V. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN – AMBTSHALVE OPGEWORPEN MIDDEL

Standpunt van de partijen

1.

In het tussenarrest van de Raad van 27 augustus 2019 met nummer RvVb-A-1819-1369 stelt de Raad enerzijds vast dat de beslissing van de dienst Mer van 10 juni 2015 tot ontheffing van de

verplichting tot opmaak van een project-MER is vernietigd door de Raad van State met een arrest van 10 juli 2019 met nummer 245.147 en anderzijds dat overeenkomstig het besluit van de Vlaamse regering van 28 mei 2004 betreffende de dossiersamenstelling van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning (hierna: Besluit Dossiersamenstelling), zoals van toepassing ten tijde van de aanvraag, ofwel het project-MER of een MER-ontheffingsbeslissing moet worden gevoegd bij een aanvraag die onderworpen is aan een milieueffectenrapportage.

Tevens stelde de Raad in dit tussenarrest vast dat de bestreden beslissing is genomen op basis van een aanvraagdossier dat geen project-MER bevatte, maar wel een beslissing van de dienst Mer van 10 juni 2015 tot ontheffing van de verplichting tot het opstellen van een project-MER.

De Raad heropende de debatten en vroeg aan de partijen om standpunt in te nemen over het gevolg van de vernietiging van de vermelde beslissing van de dienst Mer van 10 juni 2015 op de bestreden beslissing.

2.

De verzoekende partij stelt dat de bestreden vergunningsbeslissing gesteund is op de door de Raad van State vernietigde ontheffingsbeslissing van 10 juni 2015 van de dienst Mer. Er is geen discussie over het feit dat voor de voorgenomen werken een project-MER vereist is, tenzij er ontheffing van deze verplichting wordt bekomen. Rekening houdende met artikel 16, 7° van het Besluit Dossiersamenstelling moet een project-MER of een ontheffingsbeslissing bij het dossier worden gevoegd. Overeenkomstig artikel 4.7.26, §3 VCRO leidt het ontbreken van deze documenten tot de onontvankelijkheid van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning. Er is dus sprake van een gebonden bevoegdheid in welk geval de Raad, rekening houdende met artikel 37, §2 DBRC-decreet, in de plaats kan treden van de vergunningverlenende overheid en de vergunning kan weigeren.

Door de vernietiging van de ontheffingsbeslissing door de Raad van State met het arrest van 10 juli 2019 met nummer 245.147 is deze beslissing *ex tunc* en *erga omnes* uit het rechtsverkeer verwijderd. De hier bestreden beslissing moet nu ook worden vernietigd omdat deze op de vernietigde ontheffingsbeslissing is gebaseerd. Zelfs indien het arrest van de Raad van State strijdig zou zijn met het gezag van gewijsde van het arrest van de Raad arrest van 23 januari 2018 met nummer RvVb/A/1718/0478 dan nog wordt geen afbreuk gedaan aan de vernietiging van de ontheffingsbeslissing.

Er komt daarenboven geen gezag van gewijsde toe aan het arrest van de Raad van 23 januari 2018 in zoverre daarin het destijds opgeworpen tweede middel wordt verworpen. De Raad bevond zich immers onbevoegd om uitspraak te doen over de vraag tot vernietiging van de ontheffingsbeslissing en enkel bevoegd om zich uit te spreken over de aangevoerde onregelmatigheden. Er werden twee onregelmatigheden aangevoerd die beide door de Raad ongegrond werden bevonden. De Raad heeft de vergunningsbeslissing van 30 maart 2016 vernietigd op grond van een ander middel. Het gezag van gewijsde van een arrest van de Raad strekt zich uit tot de onverbrekkelijk met het dictum verbonden motieven waarover betwistingen bestonden en tegenspraak is gevoerd. De verwerping van de onregelmatigheden is niet onverbrekkelijk verbonden met het dictum zodat aan de betrokken motieven geen gezag van gewijsde toekomt.

Er is daarenboven geen tegenstrijdigheid tussen beide arresten. Bij de Raad van State werd een ruimere wettigheidskritiek gevoerd dan voor de Raad. De Raad van State vernietigde de ontheffingsbeslissing omwille van het gegeven dat deze was gebaseerd op verkeerde gegevens. Deze kritiek is vreemd aan de wettigheidskritiek die eerder voor de Raad werd aangevoerd wat ook maar normaal is nu die kritiek gesteund is op nieuwe gegevens die slechts in de administratieve

beroepsprocedure voor de minister inzake de milieuvergunning aan het licht zijn gekomen en de verzoekende partij dus niet bekend waren bij het indienen van haar verzoek tot vernietiging voor de Raad. De afwijzing van het beperktere middel door de Raad in zijn eerder arrest kan dan ook geen gezag van gewijsde hebben ten opzichte van het ruimere middel dat voor de Raad van State was aangevoerd tegen de ontheffingsbeslissing. Indien de verwerende en de tussenkomende partij van oordeel waren dat dit wel zo was, dan hadden ze dit moeten aanvoeren voor de Raad van State. De auditeur heeft in zijn verslag melding gemaakt van het eerdere arrest van de Raad en naar de overwegingen ervan verwezen voor twee onderdelen van het middel voor de Raad van State, maar niet voor het zesde onderdeel op grond waarvan de Raad van State heeft besloten tot de vernietiging. Na dit verslag werden memories uitgewisseld waarin noch de verwerende noch de tussenkomende partij enig gewag maakte van enig gezag van gewijsde dat aan het arrest van de Raad van 23 januari 2018 zou kleven en dat zou gelden ten aanzien van de Raad van State. Het arrest van de Raad heeft dan ook geen enkele relevantie voor de problematiek die heeft geleid tot de vernietiging van de ontheffingsbeslissing door de Raad van State en doet bijgevolg geen afbreuk aan de vernietiging van de ontheffingsbeslissing.

3.

De verwerende partij houdt voor dat het tussengekomen arrest van de Raad van State enkel van belang kan zijn voor het derde onderdeel van het tweede middel waarin de verzoekende partij stelt dat voor het project in beginsel een project-MER nodig was en dat er onterecht een ontheffing van de MER-plicht is verleend.

Het middel werd reeds door de Raad beoordeeld in het arrest van 23 januari 2018 met nummer RvVb/A/1718/0478 waarbij na een grondige analyse tot het oordeel werd gekomen dat het middel niet gegrond was. De verwerende partij is van oordeel dat op het standpunt dat de Raad innam in dit arrest over de geldigheid van de beslissing over het ontheffen van de verplichting tot het opstellen van een project-MER niet meer kan worden teruggekomen. De verzoekende partij tracht immers in de huidige procedure met eenzelfde wettigheidskritiek als in de vorige – afgesloten – annulatieprocedure de wettigheid van de vergunning verleend met de bestreden beslissing in vraag te stellen.

Aan de vaststellingen van de Raad in het arrest van 23 januari 2018 kan, niettegenstaande het tussengekomen arrest van de Raad van State in de milieuvergunningsprocedure, in het raam van de beoordeling van de wettigheid van de stedenbouwkundige vergunning niet meer worden geraakt. Zelfs rekening houdende met het gegeven dat er een wijziging van het aantal transportbewegingen is opgetreden zoals de Raad van State stelt, heeft de dienst Mer bij het nemen van de ontheffingsbeslissing rekening gehouden met alle relevante elementen ter beoordeling van elke milieudiscipline.

Het tussengekomen arrest van de Raad van State is dus niet van die aard om de wettigheidskritiek van de verzoekende partij op de ontheffingsbeslissing en de aangevochten stedenbouwkundige vergunning te kunnen schragen.

4.

De tussenkomende partij merkt op dat de Raad van State zich niet heeft uitgesproken over de aspecten die worden aangevoerd in het tweede middel, eerste en tweede onderdeel. De tussenkomende partij stelt haar verweer ten aanzien van deze beide onderdelen te handhaven.

Wat het derde onderdeel betreft, stelt de tussenkomende partij het niet eens te zijn met het tussengekomen arrest van de Raad van State dat tegenstrijdig is aan het eerdere arrest van de Raad waarin het middel dat de onwettigheid van de ontheffingsbeslissing voorhield, ongegrond werd bevonden. De Raad oordeelde dat uit de ontheffingsbeslissing, samen met de stukken

waarop deze beslissing is gesteund, blijkt dat er is voldaan aan de criteria om de ontheffing te verlenen. Zowel de partijen als de Raad zijn door dit standpunt gebonden.

Dit gezag van gewijsde geldt ook voor het arrest van de Raad van State waarmee de tussenkomen partij het grondig oneens is, maar waartegen geen beroepsmogelijkheid openstaat. Voor zover de Raad meent dat hij gebonden is door het arrest van de Raad van State en voor zover de Raad van oordeel is dat er op basis van de indeplaatsstelling kan worden overgegaan tot een weigering, gedraagt de tussenkomen partij zich naar de wijsheid van de Raad.

Beoordeling door de Raad:

1.

De partijen betwisten niet dat het aangevraagde project onderworpen is aan een milieueffectenrapportage en dat het aanvraagdossier ofwel een project-MER ofwel een ontheffing van de verplichting tot opmaak van een project-MER moet bevatten.

2.

De verwerende partij heeft als vergunningverlenend bestuursorgaan de verplichting om de volledigheid en ontvankelijkheid van de aanvraag te onderzoeken. Artikel 4.7.26, §§3-5 VCRO, in de toepasselijke versie, luidt als volgt:

“ ...

§ 3. Het vergunningverlenende bestuursorgaan of zijn gemachtigde onderzoekt of een vergunningsaanvraag ontvankelijk en volledig is. Een vergunningsaanvraag is ontvankelijk en volledig indien voldaan is aan de krachtens § 5 bepaalde ontvankelijkheidsvereisten en de dossiergegevens een onderzoek ten gronde toelaten.

§4. Ten aanzien van de ontvankelijke vergunningsaanvragen wordt verder gehandeld overeenkomstig de hiernavolgende regelen: ...

§ 5. De Vlaamse Regering kan nadere formele en procedurele regelen bepalen voor de toepassing van dit artikel.

...”

Artikel 16, 7° Besluit Dossiersamenstelling bepaalt het volgende:

“ ...

Het dossier van de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning voor de in artikel 15 bedoelde werken, bevat minstens de volgende stukken:

(...)

7° als de aanvraag onderworpen is aan een milieueffectrapportage, een van de volgende documenten :

a) een milieueffectrapport dat behandeld is conform de door de Vlaamse Regering vastgestelde regels en waarvan de inhoud beantwoordt aan de door de Vlaamse Regering ter zake gestelde eisen;

b) het verzoek tot ontheffing van de milieueffectrapportage, behandeld conform de vastgestelde regels, en vergezeld van de goedkeuring ervan;

c) een project-m.e.r.-screeningsnota, waarvan de inhoud beantwoordt aan de door de Vlaamse Regering ter zake gestelde eisen;

...”

De bestreden beslissing is genomen op basis van een aanvraagdossier waarin een ontheffingsbeslissing van de dienst Mer van 10 juni 2015 zat vervat.

Die ontheffingsbeslissing is door de Raad van State met het arrest van 10 juli 2019 met nummer 245.147 vernietigd en dus met terugwerkende kracht uit de rechtsorde verdwenen. Dit geldt eveneens ten aanzien van de Raad, ongeacht op welke grond de Raad in een eerder arrest oordeelde dat er geen onregelmatigheden werden aangetoond ten aanzien van deze inmiddels vernietigde beslissing.

De vaststelling dat de Raad de wettigheidskritiek die voorheen werd aangevoerd tegen de ontheffingsbeslissing heeft verworpen, is immers niet relevant omdat het op geen enkele wijze afbreuk doet aan de vaststelling dat het aanvraagdossier geen ontheffingsbeslissing of project-MER bevat en dus niet volledig is.

De Raad kan ten gevolge van de vernietiging van de ontheffingsbeslissing van de dienst Mer van 10 juni 2015 alleen maar vaststellen dat de bestreden beslissing is genomen op basis van een niet geldig samengesteld aanvraagdossier.

3.
Het middel is gegrond.

VI. BEVEL MET TOEPASSING VAN ARTIKEL 37 DBRC-DECREET

1.
Het toepasselijke artikel 37 DBRC-decreet luidt onder meer als volgt:

“ ...

§1. Na gehele of gedeeltelijke vernietiging kan een Vlaams bestuursrechtcollege ... de verwerende partij bevelen om met inachtneming van de overwegingen die opgenomen zijn in zijn uitspraak een nieuwe beslissing te nemen of een andere handeling te stellen. ...

§2. Het Vlaams bestuursrechtcollege ... kan, als de nieuw te nemen beslissing, bevelen conform paragraaf 1, eerste lid, het gevolg is van een gebonden bevoegdheid van de verwerende partij, het arrest in de plaats stellen van die beslissing.
...”

Dit artikel werd ingevoerd bij artikel 12 van het decreet van 9 december 2016 houdende wijziging van diverse decreten, wat de optimalisatie van de organisatie en de rechtspleging van de Vlaamse bestuursrechtcolleges, waarbij de parlementaire voorbereiding bij het voorstel van decreet (*Parl. St. VI.Parl. 2015-16, nr. 777/1, 11*) het volgende bepaalt:

“ ...

Substitutiebevoegdheid

Naast de hierboven aangehaalde aanpassingen, wordt in artikel 37, §2, voorzien in een (beperkte) bevoegdheid tot indeplaatsstelling van de Raad voor Vergunningsbetwistingen¹⁴, dit naar analogie met artikel 36, §1, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State.¹⁵ De Raad voor Vergunningsbetwistingen kan, wanneer de nieuw te nemen beslissing, bevelen overeenkomstig paragraaf 1, eerste lid, het gevolg is van een zuiver gebonden bevoegdheid van de verwerende partij, het arrest in de plaats stellen van die beslissing.

Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan het geval waarbij de bestreden beslissing een vergunning verleend heeft voor stedenbouwkundige handelingen, die naar het oordeel van de Raad voor Vergunningsbetwistingen geenszins kunnen worden vergund wegens een onoverkomelijke legaliteitsbelemmering. Omwille van de louter gebonden bevoegdheid, kan het vergunningverlenende bestuursorgaan in dat geval de vergunning enkel weigeren, zodat het overbodig is de zaak terug te verwijzen naar dit bestuursorgaan. Omwille van de efficiëntie is het in dat geval beter dat de Raad zich in de plaats stelt van het betrokken vergunningverlenende bestuursorgaan en op die manier een definitief einde stelt aan het betrokken rechtsgeschil. Deze substitutiebevoegdheid van de Raad moet aldus bijdragen tot een (meer) definitieve geschilbeslechting binnen het vergunningscontentieux.

Het dient evenwel opgemerkt dat deze bevoegdheid enkel kan worden aangewend ingeval er sprake is van een zuiver gebonden bevoegdheid, in die zin dat het vergunningverlenende bestuursorgaan over geen enkele beleidsvrijheid of appreciatiemarge (meer) beschikt bij het nemen van de beslissing. Anders oordelen, zou afbreuk doen aan het beginsel van de scheiding der machten.

...

Uit bovenvermeld artikel, zoals toegelicht in de parlementaire voorbereiding, blijkt dat de Raad over een beperkte substitutiebevoegdheid beschikt om, met respect voor de scheiding der machten en met het oog op een efficiënte geschillenbeslechting, zijn arrest in de plaats te stellen van de bestreden beslissing en om desgevallend de vergunning zelf te weigeren. Deze bevoegdheid is beperkt tot die gevallen waarin de verwerende partij als vergunningverlenende overheid slechts beschikt over een gebonden bevoegdheid.

2.

Zoals hierboven bij de beoordeling van het ambtshalve opgeworpen middel werd vastgesteld, kan de aanvraag niet worden ingewilligd omwille van de onvolledigheid van het aanvraagdossier. Gelet op deze vaststelling bestaat er in hoofde van de verwerende partij een gebonden bevoegdheid om de aanvraag te weigeren en gaat de Raad overeenkomstig artikel 37, §2 DBRC-decreet over tot indeplaatsstelling.

VII. KOSTEN

Met toepassing van artikel 33 DBRC-decreet legt de Raad de kosten van het beroep ten laste van de partij die ten gronde in het ongelijk gesteld wordt.

Artikel 21, §7 DBRC-decreet bepaalt dat de Raad op verzoek een rechtsplegingsvergoeding kan toekennen, die een forfaitaire tegemoetkoming is in de kosten en erelonen van de advocaat van de partij die ten gronde in het gelijk gesteld wordt.

De verzoekende partij vraagt om een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro toe te kennen, die ten laste van de verwerende partij komt.

Rekening houdende met de vernietiging van de bestreden beslissing is de verzoekende partij te beschouwen als de ten gronde in het gelijk gestelde partij. Het komt dan ook gepast voor om de kosten van het geding en de door de verzoekende partij gevorderde rechtsplegingsvergoeding ten laste van de verwerende partij te leggen.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De Raad vernietigt de beslissing van de verwerende partij van 27 april 2018, waarbij aan de tussenkomende partij een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder voorwaarden voor het uitbreiden en het renoveren van een waterzuiveringsstation met bijkomende infrastructuur op de percelen gelegen te 1650 Beersel, Albert Denystraat 161, met als kadastrale omschrijving afdeling 5, sectie C, nummers 319A, 328L, 328M, 328N, 330B en 350.
2. De Raad weigert de stedenbouwkundige vergunning voor het uitbreiden en het renoveren van een waterzuiveringsstation met bijkomende infrastructuur op de percelen gelegen te 1650 Beersel, Albert Denystraat 161, met als kadastrale omschrijving afdeling 5, sectie C, nummers 319A, 328L, 328M, 328N, 330B en 350.
3. De Raad legt de kosten van het beroep bestaande uit het rolrecht van de verzoekende partij, bepaald op 200 euro en een rechtsplegingsvergoeding van 700 euro verschuldigd aan de verzoekende partij, ten laste van de verwerende partij.
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 100 euro, ten laste van de tussenkomende partij.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 14 januari 2020 door de zesde kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zesde kamer,

Elien GELDERS

Karin DE ROO